

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša postrina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se tvoře frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. —

Upravljenstvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vojna na Dalnjem Vztoku.

Položaj v Port Arturju.

Iz Port Arturja se uradno poroča: Dasi so Japonci že trikrat bombardirali mesto, vendar niso povzročili znatne škode. Zadnji bombardma je bil zelo živahan in mnogo granat je padlo v mesto. Niti ena hiša ni bila razdejana, pač pa je bilo nekaj oseb ubitih, med temi baronica Frank in gospica Valerič, kateri ste bili zadeti od granatnih koscev, ki so prileteli skozi okno, dočim se baronu Franku in njegovi hčeri, ki sta bila v isti sobi, ni nicedesar zgodilo. Prebivalstvo se je sicer na bombardiranje že navadilo. Japonska eskadra se še vedno opazuje na obzorju, kar pa prav malo vpliva na prebivalce, ki se pečajo z navadnimi opravili. Vse prodajalne so odprte. Mnogo žensk je ostalo tukaj, druge pa, ki so že odpotovale, so se zopet venile, da strežijo ranjencem. Rusko-kitajska banka posluje kakor v času miru.

Z ocenom na to, da japonske ladje pri vsakem novem napadu streljajo iz vseje daljave, se sklepa, da so imeli Japonci pri prvih epopedah velike poškodbe iz izgube, vendar česar sami skrbe, da se se preveč ne izpostavljajo. Rusi neprestane utrjujejo obrežne fore.

O zadajem napadu japonskih torpedovk se poroča, da se je ruski torpedovki »Vlastog« posrečno se približati japonski eskadri v bližini nekaj metrov, na kar je »Vlastog« vrzel med japonsko ladjo torpedo in zadel neko japonsko ladjo, ki se je takoj z povejnikom in vsem moštvo potopila.

Japonci imajo sedaj samo štiri oklopnice. Ponoči voda v Port Arturju popolna tema, ker je ukazano, da ne smejo goretji luči. Mnogobrojne vojaške patrule skrbe za varnost in za red in mir v mestu.

Kakor se čuje, nameravajo Japonci

v bližini Port Arturja poskusiti, da bi izkrcali nekaj vojaštva. Dotični kraj določiti, kjer se mislijo izkrcati, je seveda nemogoče. Ob reki Liao krožijo neprestano ruski vojaški oddelki, da bi takoj opazili sovražnika in ga nemudoma napadli, ako bi poskusil stopiti na suho.

Vojne operacije na kopnem.

»Daily Chronicle« poroča iz Tokija, da se je cela ruska armada razen 200 kozakov umaknila na desni breg reke Jalu. Kozaki neprestano patrulirajo med Pjengjangom in reko Jalu. V Kinlienengu imajo Rusi zbranih 40000 mož. Med Antungom in Kinlienengom so postavljene kozaške straže, ki so druga od druge oddaljene samo kakih 400 metrov. »Daily Telegraph« pajavlja, da imajo Rusi v Ningčangu krepolj posadko topničarstva z mnogimi topovi najnovejše konstrukcije, v Fenghvangčangu pa 2000 mož pohote in štiri baterije. Vse to vojaštvo je s provijantom kar najbolje preskrbljeno, da se lahko dlje časa drži v svojih utrdbah, ako bi ga sovražnik napal. Na korejski meji pa stoji 90000 Rusov, ki so vsak trenutek pripravljeni, da udru v Korejo in napadejo Japonce. V obči se misli, da se čaka samo na Kuropatkina, da se sovražnosti prično in da Rusi prisilijo Japonec k odločilnim bitki.

Iz Čufua se preko Londona poroča, da sta sovražni armadi ob reki Jalu trčili druga na drugo in da se je vnela huda bitka, v kateri so Rusi Japonce popolnoma porazili in včeli 1800 japonskih vojakov. Ali je ta vest resnična, se ne da kontrolirati. Če se pa uresniči, je to dokaz, da imate že obe vojujoči se sili večji del svojega vojaštva že zbranega v severni Koreji, oziroma južni Mandžuriji v bližini reke Jalu, kjer je vsekakor že v najbližjem času pričakovati odločilnih in ljutih bojev.

rekel, da za mitološke stvari ni treba baš posebnega študija, ako se hoče njih trditve ovreči. Ako se nisem spuščal v podrobnosti, sem to storil, ker nisem marjal nikogar izzivati. Delo Stewarta Roosa je naslovljeno „Jehovas gesam-melte Werke“ in se peča predvsem s hebrejsko in krščansko mitologijo. Kolikor mi je znano, so mu razni takozvani teologi očitali, da ni strogo znanstven, ker viri, iz katerih je Stewart Roos črpal, niso zanesljivi. Koliko je tega res, ne morem presoditi, ker se nisem podrobneje pečal s cerkvenim bajeslovjem. Pa naj bi bilo to delo še tako slabo, stavki, kje Haeckel navaja, imajo radi tega isto veljavno; Haeckel citira namreč le stavke Stewart Roosa, ki z neizprosnim humorjem karakterizirajo absurdnost nekaterih bajk. V drugih ozirih Haeckel Stewart Roosa sploh ne upošteva.

Ker „Slovenec“ nič drugega ne navaja proti Haecklu in ker ponavlja — res čuditi se je njegovi malomiselnosti — dvakrat le eno in isto, moram pač sklepati, da drugega proti Haecklu ne ve povedati, in koliko so ti njegovi „ugovori“ opravičeni, lahko izprevidi vsak bralec sam.

LISTEK.

Še enkrat Haeckel.

Ker me „Slovenec“ v torkovi številki, kojo sem danes prejel, direktno izzivlja, naj odgovorim še par besed.

Mojega nasveta, naj poseže po nekoliko novejših delih, „Slovenčev“ dopisun ni poslušal, temveč ponavlja le isto, kar je povedal v svojem prejšnjem članku. Zato pravzaprav zadostuje, ako navrnet bralec, ki se za to zanimajo, na svoj odgovor od 2. t. m. To velja pred vsem, kar se tiče onih 3 kliščev, bathybija, o kojem se še danes ne ve, kaj da je, napadov Hisovih in Semperovih in Paulsenove polemike. Na prav jezuitski način navaja „Slovenec“ le one stavke Paulsena, v kajih napada Haeckla, onih, v kajih pozdravlja Haecklove „Welträtsel“ kot velik napredok, pa ne navede. Sicer je pa tudi o tem že dosti v mojem odgovoru.

„Slovenec“ mi očita, da molčim glede dela Stewarta Roosa (Saladina), ki baje ni strogo znanstveno, na koje se Haeckel sklicuje. Jaz sem vobče

O številu ruske armade krožijo najrazličnejše vesti. Z Dunaja se poroča, da imajo Rusi na Dalnjem Vztoku okoli 360.000 mož. Od te armade je 250.000 določenih za vojne operacije, dočim se nahaja ostalih 110.000 mož v trdnjavah in ob železniški progi, ki se straži, da je ne razdro Kunzui. Kozakov imajo Rusi v južni Mandžurski okoli 25.000 in okoli 560 topov.

Vladivostoško brodovje.

O vladivostoški eskadri so v zadnjem času krožile najrazličnejše vesti, ki so si naravnost nasprotovale. Vse poročila pa so bila edina v tem, da so križarke »Gromoboj«, »Rjurik«, »Rosija« in »Bogatir« že pred tedni zapustile vladivostoško pristanišče, ne da bi se vedelo, kam da so odplove. Sedaj se pa poroča iz Petrograda, da je bila ves čas vladivostoška eskadra usidrana v pristanišču in da si je šele v torek s pomočjo dinamita napravila pot iz ledu in odpula najbrže proti otoku Sahalinu, kjer se nameravajo Japonci izkrcati. »Daily Express« pa poroča iz Čufua, da je vladivostoška eskadra poskusila prodreti v Port Artur in se združiti s tamkajšnjim brodovjem, kar se ji pa ni posredilo, ker so jo Japonci zapazili in ji zjutraj 12 t. m. zastopili pot v Port Artur. Ko je admiral Reizenstein uvidel, da mu ni mogoče priti v Port Artur, je krenil nazaj in se vrnil v vladivostoško luko.

Rusija in Kitajska.

»Standart« poroča iz Tiencina: Ruski poslanik v Pekingu, Legar, je znova odločno protestiral pri kitajski vladi, da se vedno več vojaškov pošilja na mandžursko mejo, in zahteval, da se ti vojaški oddelki nemudoma umaknejo z mandžurske granic, ker so jo Rusija moralna sklepata, da Kitajska krši neutralnost v prid Japonski. Legar je ponovil svojo grožnjo, da ruska armada brez obotavljanja zasede Peking, ako se bo kitajsko vojaštvo le količaj pričelo

gibati. Kakor se čuje, namerava Kitajska ruskemu poslaniku odgovoriti, da ni nikakor pripravljena, umakniti svoje vojaštvo z mandžurske meje.

Izdajalec?

Iz Petrograda se poroča »Voss. Zeitung«, da se v mestu govori, da se nahaja med častniki generalnega štaba izdajalec, ki je prodajal vojaške tajnosti japonski vladi. Kot izdajalec se je imenoval stotnik J. V. Kov. »Pravilnosteni Vjestnik« pričuje razglas, glasom katerega se stotnik J. V. Kov izobčuje iz armade. J. V. Kov je bil že več let v generalnem štabu, in sicer je deloval ponajveč pri glavni intendanturi. O nadaljnji usodi stotnika J. V. Kova se ničesar ne poroča.

Državni zbor.

Dunaj, 19. marca. Včerajšnja seja je bila zopet popolnoma brezplodna. Do 4. ure so se čitali razne interpelacije ter se je po dvakrat glasovalo o peticijah. Končno se je rešil Kratočvilov nujni predlog o spremembni obrtnega reda na ta način, da se je nujnost, o kateri se je razpravljalo pet dni, odklonila.

Dunaj, 20. marca. Tudi v včerajšnji seji so pričeli šele ob 4. uri popoldne do dnevnega reda. Poprej so se čitali interpelacije in peticije. Med vlogami je bila tudi vladna predloga o službenih razmerah uslužencev pri kmetijskih in gospodarskih podjetjih. Potem je poslal. Dvojak utemeljeval svoj nujni predlog glede razširjenja prostorov na češkem vseudišču v Pragi in češki tehnični visoki šoli v Brnu. Med njegovim govorom je bila zbornica skoraj popolnoma prazna. Zatrjeval je, da njegov predlog ni obstrukcionističen, kritikoval ministarskega predsednika ter izjavil, da potrebuje Avstrija državnik, ki razume najti pota k sreči češkega naroda. — Ministrski predsednik je takoj odgovoril reko: Omejil se bo na popolnoma kratko opazko. Popolnitev in ureditev obstoječe visoke šole odgovarja

zahtevam, ki jih stavi vlada v imenu moderne šolstva, ker mora visokim šolam zagotoviti njih staro veljavo in slavo. V tej smeri se damo voditi tudi glede visokih šol na Češkem. Tukaj ne pride v poštev narodnostni moment, temuč le naša dolžnost in naša volja. S tem je bila seja tudi zaključena. Prihodnja seja je jutri 21. t. m.

Delegacijsko zasedanje.

Dunaj, 20. marca. Dr. Körber se je posvetoval z voditelji vseh strank, da jih pridobi za vladno namero, da se volitve v delegaciji vrše pred Veliko nočjo, in sicer že prihodnji torek. Razen vsememcev, ki so odločno izjavili proti predvelikonočni volitvi, so vse nemške stranke na Körberjevi strani. Tudi nemška ljudska stranka je izjavila, da sicer želi volitve šele po Veliko nočjo, a ne bo nasprotoval, ako se vrše pred Veliko nočjo. Ministrski predsednik je dokazoval potrebo, da se volitve vrše pred Veliko nočjo zaradi negotovosti, ki nastanejo v povelikonočnem zasedanju. Izjavil pa je, da se državni zbor gotovo sklene še p. Veliki noč, in sicer med 14 in 18. aprila. Čehi, Jugoslaveni, Italijani in deloma tudi Poljaki so izjavili, da bodo delegacijske volitve pred Veliko nočjo z vsemi sredstvi obstruirali.

Spravna pogajanja med Jugoslovani in Italijani.

Dunaj, 20. marca. Dogodek zgodovinske važnosti se pripravlja v slovanskih parlamentarnih krogih. Ako se ideja uresniči, dolžni bi bili Jugoslovani, Italijani pa tudi vlada in država neizmerno zahvalnost Čehom. Podlaga pogajanjem med Jugoslovani je sledenja: Italijani obljubijo, da se zavzamejo za ustanovitev slovenske pravne fakultete v Ljubljani, dočim nastopijo Čehi in Jugoslovani za ustanovitev italijanske pravne fakultete v Trstu. Italijani naj

Napram moji osebi je postal „Slovenec“ skrajno aragonet. O mejem odgovor veli, da obstoji iz samih psov; ne vem, ali mojega odgovora dotični gospod ni čital, ali mu pa njeni možgančki ne dopuščajo, da bi razumel drugo, kot one stavke, v kajih sem nekaj otipal slabosti nasprotajkov; vsak mi mora pa priznati, da sem to storil, le kjer je bilo neizogibno potrebno. Kar se tiče „Zegnanih nečistnikov“ bi svetoval „Slovencu“, naj meni ne izizza, sicer utegne postati gotovim gospodom okoli „Slovenca“ vroče.

Jako neprijetno je „Slovencu“, da sem navel jezuita Wasmanna kot zastopnika descendence. Ni čuda! „Slovenec“ od 28. februarja še veli, da se darwinisti sami sramujejo nauka, da je človek nastal iz opice, da ta nauka naspotuje veri etc., 15. marca pa navaja besede p. Wasmanna, da teološki ne bi bilo nič ugovarjati proti postanku človeka iz živali. Čudna mora biti ta vera „Slovenčevih gospodov, ki se je tekom 2 tednov tako izpremenila, da se z naukom o postanku človeka, kojemu se je preje pro-

(Frankfurt a. M.) in priv. doc. dr. Brešlau (Strassburg).

Z nekakim posebnim zadoščenjem povdaranje „Slovenec“ Wasmannove besede, da človeška duša ni nastala iz živalske (kar po Wasmannu v nekoliko drugačni zvezni navaja). Kaj hoče „Slovenec“ gospod s tem reči? Kako si pa more misliti, da bi utegnil Wasmann kot thomist priznavati, da je nastala človeška duša iz živalske! Menda si „Slovenčev“ pisun stvar tako predstavlja, kakor kaka stara trcijalka; ali misli, da po naukah dualizma nastane duša otroka iz duše očeta in matere? Ali ne ve, da je po naukah dualizma duša nedeljiva ednota? Kakor po naukah dualizma duša otroka ne nastane iz duš staričev, tako tudi duša prvega človeka po dualizmu ni mogla nastati iz duš živalskih prednikov; „Slovenec“ pa to navaja kot neko posebnost Wasmannovih nazorov! Pač pomilovanja vredni „filozof“ so ti gospodje okoli „Slovenca“, še tisto malo filozofije, kolikor se je v lemenatu uči, so pozabili.

Jako žalostno spričevalo za izbravo „Slovenčevih“ pristašev je, da se upa „Slovenec“ dvomiti, da je po

bi nadalje dovolili Slovencem ustanovitev samostojnega slovenskega okrajnega glavarstva za tržaško okolično in slovenske paralelke na nemški gimnaziji v Trstu. Nadalje jamčijo Italijani za slobodo slovenščine v deželih zborih za Trst in Istro. — Tozadevne konference so se vršile pod predsedstvom dr. Páčaka. Posl. dr. Kramář je izjavil, da se ne gre za organizacijo v današnjem trenotku, temuči za bodočnost. Govori vseh udeležencev so bili priršni, polni spravljivosti. Posvetovanja so se zaključila z željo, naj bi zapričete obravnave dovede do povoljnega vspeha. Nemci očitno in prikrito spletkarijo proti tej akciji. Tudi na italijansko časopisje skušajo vplivati v razdirajočem smislu, toda časopisje varuje dostoju smer ter pozivlja narod, naj popolnoma zaupa svojim poslancem.

Češko-nemška spravna pogajanja.

Dunaj, 20. marca. Posredovanje Poljakov je imelo dosedaj vspeh, da se je zopet razvilo spravno vprašanje med Čehi in Nemci. Prihodnji teden že se sklicajo češki in nemški zastopniki k spravnim konferencam. V ta namen se je ministrski predsednik že posvetoval z načelnikom nemške ljudske stranke. Za torek je sklical posl. Pergelt poslanec vseh nemških strank razum Vsenemcev k skupnemu posvetovanju. Na obeh straneh je opažati precej spravljivosti, le Vsenemci so trdovratni ter akojio na vseh straneh razdirajo.

Dr. Pacák italijanskim dijakom.

Dunaj, 20. marca. Posl. dr. Pacák je odgovoril na pisanje italijanskih dijakov sledče: »Velespostovan gospode! Prosim Vas, da sprejemete za simpatije, ki ste jih iz razili meni in vsem članom našega kluba za obrambo enakega prava vseh narodov v tej državi, mojo najlepšo zahvalo. Kakor mi želimo, da dobri vsak narod v tej državi svoje popolno pravo, obračati se moramo z vso silo proti vsakemu poskusu, da se kateremu teh narodov storiti krivice, da se mu spravlja v nevarnost obstoj. Sicer govore naši nemški tovariši, da se morajo zoperstati vsaki ustanovitvi nemške višoke šole. Kdor uvidi, da je potrebno, da se vsi nemški narodi postavijo v eno vrsto za varstvo svojih pravic, ta bo tudi uvidel, kako močan element so nemški narodi v tej državi. Le s tem, da so nastopali razvocjeno, so delovali v roke nemški nadsladi. Kakor mi želimo vsakemu narodu njegova popolna prava, se potegujemo tudi za zedinjenje med nemškimi narodi, v prvi vrsti z sloganom med Italijani in Jugoslo-

vani. Kolikor je v naših močeh, hodo se posvetiti temu cilju.«

Naslednik nadškofa dr. Kohna

Olomuc, 20. marca. Vsi znaki govore za to, da se naslednik dr. Kohna ne izvoli iz olomuškega kapiteljina, temuči ga imenuje Vatikan v sporazumljenu s cesarjem. To se zgodi zato, ker se prisota olomuškemu kapitelju nekako negativna odgovornost v Kohnovi aferi, ker ga ni opozoril na nevarni položaj, ki ga je provročil s svojim postopanjem. Drugi vzrok je, ker je v kapiteljau še mnogo članov, ki so dr. Kohna volili. Končno se hoče z imenovanjem iz Vatikana preprediti vsakokajke razprtje v kapitelju. Za kapiteljskega vikarja si je kapitelj izvolil kanonika dr. Weinlichha. Dr. Kohn se je odpovedal vsem dohodkom in tudi svoji plači.

Papež proti Franciji.

Rim, 20. marca. Papež je sprejel včeraj kardinalski kolegij ter pri tej priloki izjavil, da protestuje proti francoski cerkveni politiki, posebno proti izgonu redovnikov. V Vatikanu pričakujejo, da Francija vsled tega odpokliče svojega poslanika ali pa odpove konkordat.

Nemški državni zbor.

Berlin, 20. marca. Zbornica je sprejela mornarični proračun in naknadni proračun za Afriko. Proti so glasovali socialni demokrati. Nato se je državni zbor odgodil do 12. aprila.

Vstaja v nemški Afriki.

Berlin, 20. marca. Nemške čete so grdo podigle vstajem. Major Glasenapp je odpodal v notranje prostore večji oddelek, ki so ga zajeli Hererji. Sedem častnikov in 19 mož je ubitih, 20 mož močno ranjenih. Vsied tega se odpolje iz Nemčije zopet več novega vojaštva v Afriko.

Dopisi.

Iz temeniške doline. »Dom je začel zadnji čas prinašati neslane novice. Kaj ješe ta nesramni »Lažljuba« v naši dolinici? Zvohal je velikološke volitve in takoj poskusil da bi z napodljajimi sredstvi dosegel svoj zlobni namen. Papež »Motu proprio« je padel že zdavnaj v koš in ž njim vred je izginil tudi resni opomin: »Varujte se sovrašča, kojega je prinesel sam škof tam iz daljnega Rima. Vsa, kar je v tatarjih v Trebnjem, na Čatežu in v St. Lovrencu, vse, vse so nam napovedali neizproses boj, dokler ne zdrobe liberalnega zmaja v prah in pepel. Ti ubogi kmetje, ki so po izjavi čateškega župnika, vse na glavah, se morajo na vsak način na noge postaviti, in res, tam gori na Čatežu so že zdaj tako podkovani, da bodo plačevali skozi štiri leta za sama popravila v župnišču 35% občinsko doklado. Volilni imeniki se niti rodili niso in že so šle glavice

cel slovar. In temu se drzne »Slovenec« ugovarjati!

Naj s tem končam; to je ob enem moja zadnja beseda glede članka o Haecklu. Na nadaljnja napadanja »Slovenca« ne bom odgovarjal, ker kakor smo videli, ponavlja dotični člankar v svoji malomilnosti vedno le eno in isto, razun tega je pa tudi pod mojo častjo, pričkat se s človekom, ki ne zna niti logički misliti in ki skuša resnico na najnesramnejši način potvarjati; pač bo pa, kadar bom imel količkaj več časa, prvo moje delo, podati slovenskemu občinstvu v daljši vrsti člankov glavne pojme moderne biologije, tako, da bodo tudi širši sloji lahko uvideli, kako grdo vodijo ljudstvo za nos gotovi krog, da si morejo polniti svojo nenasitno bisago.

»Slovenčevemu« člankarju pa kličem: sramujte se, da tako podlo potvarjate resnico, sramujte se, da tako jezuitski zavijate razna fakta, sramujte se svoje velikanske neizobrazbe in ignorancije v naravoslovju, ako imate pogum, na dan s svojim imenom, da vam to lahko pove vsak v obraz!

Würzburg, 17. marca 1904.

Boris Zarnik.

skupaj, »gruntali, tuhtali, brskali so na vse strani in so baje že na gorkem, da jim na vseh koncih pre ostaja občinskih odbornikov. V St. Lovrencu se je začelo natezati z vragi, kar jih je bilo kdaj na svetu, na Čatežu so se pa občinske volitve kar na tablo namala in može so to novo metodo neki soglasno potrdili. Vzlie strastnim agitacijam pa se volitve le niso razpisale. Kaj storiti? Nalogo je prevzel seveda ostudi »Domoljub«, ki se je lotil velikološke župana z nečuvano podložijo. Kdo zadržuje, vprašamo, na Veliki Loki volitve? Volilni imeniki so bili že meseca novembra izgotovljeni, v začetku decembra na ogled poslanici, a došli od glavarstva še 20 svečana t. l. Ali je torej župan krv? Govori, lažljivo dopisunde! Kje so tisti volilci, ki so tako nestreno nategovali učesa? Gotovo v župnišču, sicer se ni nihče brigal za to stvar. O da, učesa se natezojejo, kadar drž zmanjka pred farovškim podom in to se vam veiploje hišne številke s pričinko, kakor bi orehe stresal iz žaklja, pa bodisi reven ali bogat, pripeljati inoraš, detudi ukradeš. Nato sledi v »Domoljubu« pravi teater. Dve osebi, župan in njegov priatelj, se pogovarjata o bodočih občinskih volitvah. Ta pogovor je prav satansko zlagan in ne zasuži drugač kot krepkih zašnico. Volilni imeniki so že od 21. svečana na vpogled razgrnjeni. To trajala 4 tedne, nato sledi reklamacijska doba in potem poteče še nekaj dni in dni predno se volitev razglasiti. Ali se bomo torej že veliko soboto lasali? Res, računati znaš pa imenitno! Z vso slastjo je napisal nadalje: »Tebe res ne marajo več, ker nisi za ta posel!« Da bi le kaj takih imeli, zavpil bi ti prav tja na učesa! Ali ni mar veste v svojem poslovanju, za kar je bil že večkrat poohvaljen od višje oblasti. Mar li ni zmožen? Kdaj so se mu še pri sodnih paragrafi citrali, kakor dobrejškemu, sedaj šentlorenškemu Zagorju? Zadnji čas ima občina 12% naklado. Ali se pravi s tem občino v doigove tirati? Za zgradbo dolenske železnice si je izposodila 8000 K. V treh letih je plačal 2400 K kapitala in čez 100 K obresti. Ali ni torej tudi varčen, za občino skrben župan, aki se pomisliti, da imamo še mnogo drugih izdatkov na hrbitu? Torej z resnico na dan, ne pa z lažmi in budobnim ščuvanjem. In kakšen je konec tega teatra? Pusti vendar enkrat tistega nadležnega učitelja Potokarja, ki vedno lazi s svojim smrdljivim »Narodom« po krčmah, že v miru, vsega te bo zmešal. Kje in kdaj sta hodila župan in njegov pritočnik Potokar, kakor ga je krstil »Domoljub«, okrog ljudi in jih nadlegovala s crnimi, osornimi pogledi? Ali ni šentlorenški administrator tisti, ki nadleguje in meša ljudi, šviga od hiše do hiše, volilne imenike prepisuje, pooblastila lovi itd. Nuč boljše ni v čateški, istotako v trebanjski fari in če ne bo miru s tem nadlegovanjem, se bo enkrat v neki hiši kar tam od Rima zabilskalo. Kje so torej tisti strasti agitatorji? Kaj se je vse počelo o novem letu? »Ako se ne boste naročili na »Domoljuba«, bom šel kar od hiše do hiše, to niso špasi!« Tako je grmelo na šentlorenških pričnicih, tako je počalo tam na budnem Čatežu. Če so možje odbili te nadležne komarje, pritisnilo se je na ženice in to se vam je pumpalo in pumpalo, dokler se ni izprešalo tistih 80 kraječkov, da se je slednjo ta črvojedina nekako tibopsko vrnila in hišo. Ni čuda torej, da sta se »Lažljib« in njegov vrnovni poglavar »Ober-Lažnjivec«, kakor goje po dežju, razširila po celi fari. S takimi in sličnimi sredstvi se deluje vedno očitneje, da bi občina tem gotove zlezla v klerikalno inštitucijo. Mi nimamo orožja na razpolago, s kakšnim gre duhovščina v boju, ali toliko smo preprčani, da imamo v fari še dovolj mož, ki niso za vse stepi in gluhi, kar se okoli njih godi. Ozrite se nekoliko tja na Čatež v krasno palčo g. župnika, poglejte pa tudi v uboge kmetiske bajte, katere so prej svinjskim hlevom kakor človeškim bivališčem podobne. In ko bi hotel ta gospod kot stavni načelnik vsej račune predložiti! Kar noče in noče tega storiti, menda se boji poloma v fari. Da bi vsej izvedeli, koliko naklade se je lansko leto pobralo, niti tega nam ne privošči! In kaj tam gori v St. Lovrencu? Če so hoče župnišče temeljito predelati, ga bo treba skoro do tal podpreti, zvonik tudi popraviti, hlevje prezidati itd. In kaj boste imeli od tega? Psovati boste, kakor je že v St. Lovrencu navada. Koliko se je že snešilo odotnega g. učitelja, da, ni ga stanu, ki bi ga ne ogladal do kosti. Gorje, ti, da nekoliko preveč pogledš v košarec, ako si pa slušajno meštar, no, potem pa nisi več človek. In kdo je temu krv? Le škof. Fara bi se bila moralna takoj po Šimončevem od hodu razpisati, a sedaj, tako se pri

poveduje po fari, so se oglasili trije prisilci, a je škof vse tri zavral, da ne ostanemo brez večnega boja. No, pa tol ži naj nas zavest, da ima slednjič vlada odločilno besedo. Take ročice vam bodo torej svetele možje, ako pridejo klerikalci na krmilo. Bodite torej samozavestni in odločno odvrtne vasko nadležno podlascico. Ne verujte zlobnemu lažem, da se gre tu za učiteljske plače. O, ne, volici, tu se gre, verujte nam, za duhovsko nadvlado, in če pride te pod komando, o, potem gorje, gorje vam! Naprili se vam bodo stroški, razni stroški, o kajih danes niti ne slutite in tako boste morali slednjih preobremenjeni, zapustivši ženo in otroke, s trebuhom za kruhom po širnem svetu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. marca.

Škofa vest peče. Klemenčičeva polica se mu je vlegla na dušo, in sam je čutil, da nam mora nekaj odgovoriti. In to, kar nam je odgovoril, stavja tega za vsemi zapuščani grabežega prelata v čudno luč! Koblar redivivus! Daritev med živimi se ponavlja, samo, da zavzema v tem slučaju škandalozno mesto kranjskega tehanta sam ljubljanski škof! Škof odgovarja, da mu je polico prinesel neki kaplan, ki si je izmisliš tole pripovedko: »Pokojni župnik Klemenčič je dotičnu kaplanu pokazal zavarovalno polico, ter izrekel o nji naslednje besede: Vidi, mene tako ne bo več nazaj, grem v Iko umret, vedi, da je ta polico svetega Petra, jo podarim farni cerkvi, in da nemški red pri tej polici nima nič opraviti!« To je vse, kar nam ve škof odgovoriti. Sedaj pa ve vsak otrok, da bi omenjena daritev ne bila veljavna niti med živimi niti za slučaj smrti. In če hoče škof od nas dober svet sprejeti, naj polico takoj da nemškemu redu, ker bo tožen, in plačal bode še stroške. Sicer pa ima škof sam zavest, da stvar ni poštena. Če je res veroval v daritev, čemu je hotel polico realizirati nemškemu redu za hrbitom? Čemu ni stopil pred omenjeni red, pa mu razložil, kaka je stvar, ter zahteval polico oči v oči za ubogo farno cerkev v Črnomlju? Škof je zavratno postopal, ker je ravno čutil, da je daritev puhla laž. Če je Klemenčič polico hotel v resnici podariti farni cerkvi, bi bil v tem pogledu gotovo kaj zapisal in podpisal. Kot olikan človek je brezvjobno vedel, da v takih aferah pričevanje piškavega kaplana ne zadošča. Cela zadeva je torej sramotna za ljubljanskega škofa; za nas pa je jasna tako, da o nji niti besedice več ne budem izgubljeni!

Ruska zahvala slovenskemu ženstvu. Kakor smo že poročali, je poslalo slovensko ženstvo z ozirom na vojno na Daljnem Vztoru ruskemu narodu na naslov uglednega ruskega dnevnika »Novoe Vremja« tole brzovakovo: »V globokem sočuvstvu pošljamo gospožmo litve k Vsevišnjemu za srečo ruskega naroda in za končno sijajno zmago njegove hrabre vojske na slavo in prospех vsega slovanstva.« Z ozirom na te izraze simpatij in sočuvstva piše »Novoe Vremja« pod naslovom »Slovensko ženstvo«: »Na »Novoe Vremja« je naslovljena sočustvena brzovakova Rusiji s strani slovenskega ženstva, katero je podpisalo nekoliko sto gospa in gospic. Na željo teh predstavitev slovenskega naroda priobčujemo vse njihove imena, pridružuje tudi izrazito besedo »ženstvo«, katera doni prekrasno tudi na ruskem jeziku in združuje gospo in gospice v eni besedi. Slovenci so eden izmed najkulturnejših zapadnoslovenskih narodov. V tem ozirom se lahko merijo s Čehi s to edino razliko, da so Slovenke veliko krasnejše kakor Čehinje. Vrhutega so Slovenci eden najzanimivejših narodov, polni poezije in fantazije. V Slovenskih sta bila od nekdaj odločilna dva vpliva — germanski in romanski, da ne govorimo tudi o mogočem vplivu gorské prirode. Kranjsko, Štajersko in Koroško, Istra in Gorica so dežele pestre in bogate, ki združujejo v svojih pokrajinskih slikah prirodno veličastvo z ljubostjo in krasoto. Znamenita slavista Kopitar in Miklošič sta izšla iz srednje slovenskega naroda. V tem pokretu

zapadnih Slovanov, v teh blagodružnih željih, izraženih nam v težkih trenotkih, se nahaja vrlo utetljiv moment. Dokazuje nam, da postaja Rusija vedno bolj draga in potrebna vsem zapadnim Slovanom. Bodimo jim torej hvaležni za iskreno in gočešočuvstvo! Pošljamo vseh čitateljev in čitateljic »Novoga Vremena« gospožmo litvi pozdrav vsemu slovenskemu ženstvu v prepričanju, da s tem tolmačimo želje vsega ruskega ženstva. Naj rastó te simpatije ruskih in zapadnih Slovanov v splošni blagor vsega slovenskega plemena. Naj češče pohiti z ruskih ravnin ruska beseda in ruskočuvstvo v doline in gore čudeznega ozemlja naroda slovenskega! Naj zdravstvuje slovensko ženstvo!«

Odgovor »Slovencu« na jeseniške novice z dne 18. t. m. Piše se nam z Jesenic: Tukajšnje »Slov. kat delavško društvo« in konsum slov. kat. delavcev nam nista čisto nič napot in nas nič ne bolita. Tudi ne pogrešamo nikjer te klerikalne sodrge. Ako »Slovenec« želi, da tudi mi iz naših košev privlečemo novice, prav lahko postrežemo in tako, da bode ona jeseniška klerikalna sočira še bolj zljala, kakor že danes zija. Da je pa nas jeseniški liberalci tako malo, pa nič ne stori; veliko je klerikalcev poklicanih ali malo izvoljenih, liberalcev je pa malo poklicanih, a vsi so izvoljeni. Kadar bodo pa Kristusovi namestniki res zopet enkrat darovali vredni sv. maše in zakramente nam grešnimi liberalcem, pa bodo posredno pripravljeni vsako uro k mizi božji pristopiti.

V Krizah pri Tržiču so bile 10. t. m. občinske volitve, pri katerih je stranka farovških skledoliznikov pogorela, čeprav je župnik Porenta pregledoval volilni imenik: zmagali so kmetje z veliko večino.

Promocija. Na dunajskem vseučilišču bo dne 22. marca promoviran gospod Ivan Dimnik doktorjem prava. Čestitamo!

Repertoir slovenskega gledališča. Jutri, v torek se pojde drugič velika Auberjeva opera »Nema iz Portici«. Ker so se pri premieri te opere pokazali še nekateri nedostatki, vršile so se od tedaj izdatne skušnje z zborom in orkestrom, tako da je opera kar najskrbnejše pripravljena. — V petek, 25. t. m., na praznik Marije, ima dramsko osebje svojo benefico, za katero si je izbral veliko igro »Sever proti jugu«. — Na cvetno nedeljo, dne 27. t. m., je zadnja predstava v tej sezoni.

Benefična predstava igralcev slovenske drame. Naši igralci so si izbrali za svojo benefico v petek, dne 25. t. m., senzacionalno ameriško bojno igro »Sever proti Jugu« v petih pod

g. Bolesko in g. Betetta, pa tudi drugi so storili svojo dolžnost, tako da je bilo občinstvo prav zadovoljno.

— „**Slovensko žensko društvo**“ je priredilo včeraj javno predavanje v »Mestnem domu«, katerega se je udeležilo ogromno število občinstva, čemur se ni žuditi, kajti predaval je vseudišni profesor dr. V. Šerel o avtohtnih jezikih, oziroma je dokazal, da so vsi poizkusni, umetni načinom ustvariti jezik, ki bi ga mogli rabiti za občevalno sredstvo vsi narodi svets, brezuspešni in tudi ne-potrebni. Pred 20. leti je stal »volapuk« na vrhuncu svoje slave, potem pa je navdušenje za ta jezik začelo pojmati in danes ga goji brezupno samo še par listov in društev. Umetni jeziki imajo vsi isto napako, da so prebogati slovnškega gradiva, v čemer so slični jezikom nekulturnih narodov. Ti jeziki imajo tudi celo vrsto različnih časov, spolov ter raznovrstnih uporab glagola, zaimka in samostalnika. A tudi poizkus, uveljaviti jezik kakega velikega nar da sloškim občevalnim sredstvom, se mora izjavljati zaradi subjektivnega razumevanja jezikovnega lepogašja, da je zaradi brezbržnosti in neomikanosti raznih primitivnih narodov ter končno zaradi pretirano razvitega samoljuba velikih kulturnih narodov. G. predavatelj je mnenja, da je raznovrstnost jezikov potrebna, kajti če bi se bilo toliko jezikov, bi bilo izključeno tudi vsakotočno tekmovanje. Navajal je različne zgleda, anekdote, izreke slavnih mož ter je napravil s tem svoje predavanje tem zanimivejše. G. dr. Šerel je pokazal včeraj iznova ogromno znanje najrazličnejših jezikov in narodov; vsaka njegova beseda je dragosjen biser, ki je za nas tem večje vrednosti, ker jo slišimo v tako divni, elegantni slovenščini. G. predavatelj je žel za svoje prezanimivo predavanje burno priznanje.

g. m.
— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** ima v sredo dne 23. marca ob 1/26 uri zvečer na dermatologičnem oddelku deželne bolnice mesečno sejo.

— **Josipine in Josipi** so kar običajno tudi letos slovesno praznovali svoj god. V hiši kjer stanuje neki jako znani mestni oče, je pa bilo nekaj posebnega. Zbrale so se namreč dame iz najodličnejših krogov in pod osebnim vodstvom enega prvih slovenskih skladateljev oboroženega z velikansko kuhalnicu predile mestnemu očetu tako slavnosten — »ofreht«, da je bilo vse po konci. Tako je, če so mestni četje popularni.

— **Gorenjski „Sokol“** priredil je včeraj popoldne pešišet v Škofjelko. Prehodilo se je tja in nazaj 23 km v 3 in pol ur. Želeti je, da bi Gorenjski »Sokol« tudi med Škofjelško mladino zbudil misel, da je čas in potreba ustanoviti tudi v Škofjelki »Sokola.«

— **Iz Litije** se nam piše: Gospod nadučitelj A. Andoljšek priredil nam je v nedeljo 6. t. m. res lep, užitkapoln večer s prireditvijo otroške igre »Palčki«. Presenečeni smo bili vsi, ko smo gledali ljubke »Palčke«, te »snase dobre malčke« zbrane krog svojega kralja Reksa preverjajo mične pesmice. In kako poredno so kukali izpod matih smrek, ki ti malih v dolge halje zaviti s kapucami na glavi, bradati nagajevički. Bilo je res lepo. Krasne so bile žive slike: »Palčki pri delu«, »Obdarjenje« in skupina vseh igralcev. »Palčki« so storili nepridržljivo veliko. Vsi so bili na mestu in igrali izvrstne. Posebno moramo počivaliti govornika Feliksa Berliča, dalje kralja Reksa (Lebinger Hinko) radi lepega izgovaranja, pravilnega kretanja in lepega kostuma. Rayno tako moramo počivaliti palčke Magolič Emo, Mašek Stanko, Damjan Franciško in Brez Ferdinand kot »Božičnega moža«. Otroka »Francelinak« je igrala učenka Lajovic Pavla prav dobro. Trije krasni angelji (Hraščic Lonči, Eisner Frida in Berlič Josipa) odlikovali so se s krasnimi kostumi in lepim nastopom. Gospodu Andoljšku in gđe učiteljici Schott moramo k temu lepemu večeru le čestitati in se jima zahvaliti za njiju trud.

P.
— **Idrijsko delavstvo** je imelo v soboto, 19. t. m. v pivarni od socialno-demokratične stranke sklican shod, kojega se je udeležilo preko 800 delavcev vseh strank. Shod se je sklical največ radi tega, da se pospeši odgovor erarja na že pred dnevna mesečema stavljenje resolucije, v katerih se zahteva zboljšanja gmotnega stanja idrijskih eraričnih delavcev. Povračanje plač idrijskemu delavstvu ni le od sedanjih skrajno nizkih plač, ampak tudi z ozirom na nastalo draginjo v Idriji popolnoma opravljena zahteva. Zbrani delavci so dali na shodu duška ogorčenja, da se povračenje toliko časa zavlačuje. Izvolili so izmed sebe deputacijo treh delavcev (Ganter, Kavčič, Treven), ki so

se takoj podali k rudniškemu ravateljstvu vprašat, kaj je s podanimi resolucijami. Gosp. nadšefnik jih je menda prav prijazno sprejel ter povedal, da mora tudi finančno ministru privoliti zvišanje plač, in se vsled tega ne more rešiti resolucij tako hitro. To je seve izgovor, kojega rabijo vedno, kadar se gre za zboljšanje bednega gmotnega stanja delavstva. Le za neštete milijons v vojske namene ima finančno ministru dovel do volenja. Delavstvo je s pravilnimi izjavami vzel to na znanje in se je končno sklenilo prirediti v teknu enega meseca zopet shod in tedaj energičneže zahtevati svojih pravic. Pri razpravljanju o rudarski zadevah se je čulo mnogo opravljene pritožb proti rudniškemu vodstvu. Idrijskemu delavstvu pa naj prihite na pomoč tudi naši poslanci v državni zbornici! Delavstvo pa zdrženo krepko naprej za boljšo bočnost!

— **Godbeno društvo v Idriji** je priredilo v soboto zvečer koncert, ki je doprinesel dokaz, kako marljivo in vztrajno deluje to društvo ter se hoče povzpeti do čim večje glasbene sposobnosti. Obzalujemo le, da naša prebivalstvo ne vpošteva tega, sicer bi se ne odlikovalo po toliki neprisotnosti, ko to pot, ko je bila pivarna skoraj prazna. Primeroma zelo težke skladbe so se pod vodstvom kapelnika g. Poljanška izvajale prav dobro. Lep glasbeni vesel naj bo vrlemu društvu bodrilo k nadaljnemu vztrajnemu delovanju. Mestna občina je društu dovolila 150 K podpore.

— **Na vinski semenj v Krškem**, ki bo v sredo dne 23. t. m. od 9. ure dolopludne in do včera, pridejo razen več gostilničarjev, tudi znani vinski vsetrči gg. J. Knez, J. Vodnik in A. Zajec iz Ljubljane ter A. Mejač iz Komende.

Na to se delenjski in obmejni vinogradniki opozarjajo ter še tem potom pozivajo, da prineso več vzorcev svojega lastnega, še nepredanega vina na semenj. Pripomni se še, da nameravane posebne voza iz Zidanega mosta ni dobiti. Cenjeni udeležniki se morajo toraj podati tja z vlakom, ki pride v Krško ob 1/6. zvečer ali ob 1/6 uro zjutraj.

— **Samomor**. Dne 18. t. m. zvečer ob 11 uri se je na Javorniku ustrelil Fric Kraupp, sin umrelga ravnatelja ljubljanske kralinice. Kraupp je že dalje časa popival in se je v pisanosti kondal. Bil je takoj mrtev. Radovedni smo kaj ukrene g. župnik Košir »Rechen« ustrela na Koški Bel.

— **Ubila** se je v Idriji 28 let stara delavčica žena Ana Eržen. Padla je s hodnika iz visocine 4 metrov.

— **Značilno.** Celjska mestna hranilnica ima peti del vseh svojih vlog izposojenih pri celjski mestni občini, letos pa posodi občini še 400 000 K. Preklicano dobro je to gospodarstvo — pri občini kakor pri hranilnici.

— **Bralno in pevsko društvo „Maribor“** priredil dne 25. marca v dvorani »Narodnega doma« v Mariboru gledališko predstavo. Uprizori se veseloigra: »Odgojitelj Lanovec.«

— **Mednarodna panorama.**

Berolin je že ob sebi krasno mesto, kaj šele tako praznično oblečeno, kot je bilo ob prihodu avstrijskega cesarja I. 1900. Najlepši del Berolina je »Unter den Linden«, in ravno tukaj se vrši bliščeca parada. Na vsem se vidi, da se je hotel cesar Viljem »pokazati«, koliko premore njegova prestolnica in država. Paradne vožnje so se udeležili seveda tudi mladi nemški princici, domišljava mlada bitja, kar se izvidi iz vsake kretanje. Tudi po notranjih prostorih bogatega cesarskega gradu nas vodi panorama. Prihodnji teden potujemo v Jeruzalem.

— **Surov napad.** Delavec Jos. Nachtigall, stanovalč v Sodarski stazi št. 4, je prišel danes ob pol 8 uri zjutraj k posestnici Neži Varlovi ob Vodovodni cesti št. 177, ki ima v svoji hiši vinoto. Nachtigall je hotel imeti vina, da bi ga bil v sobi, česar mu pa Varlova ni dovolila. Nachtigall je začel nato groziti, da bode vse pobil in je vzel v kuhinji lonec, da bi v njega opravil svojo potrebo. Ko mu je 17letna hči posestnice, Jerica Varlova, vzela lonec, jo je zgrabil za vrat in davil, a ta se mu je zvila iz rok, nekaj pa je Nachtigall zagrabil mater ter jo davil in vlekel za lase. Ker je kričala, jo je spustil in ona je zbežala iz hiše. Sedaj pa je Nachtigall spustil svojo jezo nad petletno deklico Marijo Prestovo, hčerkko sprevodnika Franca Presta, stanovalčega v Spodnji Šiški št. 170, jo vrgel na tla in začel s atolom pretepati tako, da jo je težko poškodoval. Nato je Nachtigall zbežal. Strugar Jožef Jert je tekel za njim in ga hotel ujeti, a Nachtigall je tudi njega zagrabil za vrat in ga sunil od sebe, nekaj pa je zbežal naprej po Vodovodni cesti v smeri proti državni železnici. Neki

kurjč je tekel na Dunajsko cesto po policijskega stražnika in ta je tekel za Nachtigallom in ga dobitel na cesti na Rudolfovo železnico. Nachtigall se je stražniku zoperstavil in ga udaril tako po glavi, da je stražnik padel, nakar je pritekel več delavcev stražniku na pomoč, da je mogel Nachtigalla ukeniti, nakar so ga z vozom odpeljali v zapor.

— **Prijet tat.** Dne 14. t. m. priplazil se je tat v skladnične trgovce Ivanu Kostevcu na Sv. Petra cesti št. 4 in mu je ukradel havelok in suknijo, trgovskemu pomočniku Ivanu Derenciu pa zimsko suknjo. Predvčerjnjim je policija artovala brezposelnega trgovskega pomočnika Antona Dolenca iz Zaplave, kateri je bil sumljiv, da je izvršil tatvino. Ima pa so našli vse ukradene reči pri njem. Policija je Dolenca izročila delni sodnici.

— **Napad.** V soboto ponoči je v Igriskih ulicah brvski pomočnik D. S. napadel služkinjo Elizabeto Kerinovo, stanujočo na Tržaški cesti št. 5 in jo hotel posiliti. Z velikim trudem se je Kerinova napadalcu iztrgal iz rok in mu ušla, nekaj pa poklicala nekega policijskega stražnika na pomoč, ki je brvskoga pomočnika artoval.

— **Žepna tatvina.** Delavki Marjani Šusterščevi, stanovalči v Podpeči Št. 74, je bila včeraj zjutraj pri spovednici v stolni cerkvi iz žepa ukradena denarica, v kateri je imela 20 K denarja. Tatoča je vzeja 20 K, dala pa v denarnico 47 vin. svojega denarja in vtrkila denarnico zopet v žep Marjani Šusterščevi.

— **Ogenj v dimniku.** Predvčerjnjim zjutraj vnole so se sajce v dimniku Miličeve hiše na Starem trgu št. 19. Na liče mesta je prišel oddelek počarne brambe, ki je ogen takoj pogasil.

— **V Hrušico** k zgradbi željeznice se je odpeljalo včeraj 112 delavcev.

— **V Ameriku** se je odpeljalo 19 t. m. ponoči z južnega kolodvora 54 izseljencev.

— **Iz Amerike** se je pripeljalo predvčerjnjim 99 oseb.

— **Velike demonstracije v Zagrebu.** Zadnji petek, soboto in deloma tudi včeraj je bilo po zagrebških ulicah zelo nemirno. Pravi povod demonstracij je pač bila pre povsem maše za Ruse. Nadalje pa je združeno hrvaško-srbsko dijaščo razščašila pisava dr. Frankovega lista »Hrvatsko Pravo«, ki zasmehuje na dušenje za hrv.-srbsko, spravo, posebno še za Ruse. Pravo istino, kdo je začel izgredje in na kateri strani je prav, je težko uganiti, ker glasilo vsake stranke dela svoje pristaže povsem nedolžne. Gotovo je le toliko, da so prvi bili dijaki, ki so naskočili Frankovo hišo s kamenjem in črnilom. Pozneje se je demonstracija razvila v splošnost ter je bil Zagreb pravčato bojščen z dvema taboroma. Dijakom se je namreč pridružila policijska vojska, razni vajenci in tudi delavci. Takozvani »Obzorci« so razbili okna in vrata na tiskarni »Hrv. Pravac« in dr. Fran kove hiše, Starčevičevanci pa na uredništvu »Obzora« in hiši pravoslavne cerkve. Ravnjenih je bilo na obeh straneh mnogo oseb.

— **Najnovješje novice.** — Samomor deželnega odbornika. V Brnu je skočil z drugega nadstropja na tlač deželnega odbornika dr. Ed. Ulrich vitez Jornstorff. Obležal je mrtve. Samomor je bil svak državnih poslanec barona d' Everta in barona Prážaka.

— **Romanski podkonzul v Budapešti.** Teodoresku, je padel z električne vzdignilice ter se ubil.

— **V mrtvašnici** se je zbulil v Draždanih neka 12letna deklica. Dve uri pozneje so jo holili pokopati.

— **Velik požar.** Blizu Judenburga je zgorel velik mlin in gospodarsko poslopje nekega Pfusterschmidha. Zgorelo pa je tudi 27 glavove živine.

— **Nesreča na morju.** Blizu Portsmouth se je potopila angloška podmorska ladja z 11 vojaki; med njimi sta bila tudi dva častnika.

— **Posl. Fr. Kossuth** je nevarno bolan. Revmatizem je prešel na srce ter se zdravnik boje, da ga ne bo mogoče rešiti.

— **Z revolverjem plačal.** V kavarno »Mozarthof« na Dunaju se je pripeljal pijan tovarnar Grüm. Ker ga je natakar pri odhodu opozoril, da mora plačati 3 K, potegnil je tovarnar revolver ter pognal natakarju kroglo v glavo.

— **Strašno maščevanje.** Blizu Arada je imel rudar Glimpia na stanovanju nekega Kohouta, o katerem je sumil, da mu zapeljuje ženo. Neki večer je prinesel domov dinamitno patrono ter jo v hiši užgal.

Hiša se je zrušila in izpod razvalin so izvlekli raztrgana trupla cele rodbine in Kohoutovo truplo.

— **Atentat z bombo.** V Litihu je neki anarchist vrgel bombo v stanovanje policijskega načelnika. Devet oseb je močno ranjenih.

— **Vojvoda Aosta,** član italijanske kraljeve rodbine, je padel s konja ter si zlomil nogo.

— **Punt kaznencev.** V Lvovu so se spnutili jetniki okrožnega sodišča. Razbili so šipe ter skušali stetiči tudi vrata. Poklicali so vojaštvo, ki je naredilo mir.

— **V zahvalo,** da je prenehala ogrska obstrukcija, je na ložila rodbina Grödl de Gyulafalva 100.000 K za zavod za slepe.

— **Dijaški nemiri na Rusku.** V Vilni so razstrelili z dinamitem kapelo, ki je bila postavljena v spomin Muravjevu, ki je leta 1863 zatrl poljski vstanek. Najhujši dijaški nemiri so se pripelili v Odessi. Iz onotnega vseučilišča je bilo izključenih 203 dijakov zaradi protivladnih demonstracij, 100 dijakov pa je zaprtih ter dobivajo le kruh in vodo.

— **Spomenik gledališčemu kritiku.** Na Francoskem uživajo gledališčni kritiki drugačen ugled kot kijersibci na svetu, še celo bolj kot na Slovenskem. Ravnikar se je v Parizu sestvil komitet, da postavi spomenik Gu stavu Larroumetu, nedavno umrlemu gledališčemu kritiku lista »Tempa«. Spomenik se postavi v bližini »Théâtre français«.

— **Drag šport.** Kmalu se začne na Angleškem doba za ribarenje s trakom na priljubljeno ribo »salmo«. Angleži so znani kot strasti ribiči, a posebno za lov na imenovano ribo izplačajo bogataši velike sveta. Pred leti je plačal neki londonski gošad 6000 K, da je smel šest tednov ribariti v neki znani reki. Dovoljenje je imel na daljavo ene milje. V šestih tednih je vlovil eno tako ribo šest funtov težko. So pa tudi bogataši, ki plačajo na leto do 120.000 kron, da smejo ribariti v reki Deo v Aberdeenshire. Letos se posehno trgajo za tako pravico ter tirajo najemno neznanško visoko. Tudi ribarenje postrvi je enako drag šport. Lastnik neke reke v Kentu prodaja pravico, da vlovi v težko živo električno stroj na vseučiliščno streho v Live pool. In res se mu je posrečilo, kakor je poročal v neki učenjaški družbi, oprostiti prostor 50 m na široko megle.

— **Preganjanje megle z električno.** Iz Londona, kjer je megla izvredno dobrogo dočasa, dočasa počelo, da se je posrečilo, jo pregnati. Znaso je, da so da dim pregnati z električno. Profesor Lodge je poskusil na isti način pregnati tudi mestno meglo. V

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. marca: Marija Zakraješek, ši-
vilja, 23 let, Trnovski pristan št. 8, jetika.
— Marjeta Goršč, gostija, 71 let, Francis-
kanske ulice, št. 8, ostarlost. — Josip
Drobnič, brambovski poddesetnik, 23 let,
Ambrožev trg št. 3, se se vstrelil.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.
Uradni kursi dunaj. borze 19. marca 1904.

	Dinar	Bravo
4 2/3% majeva renta . . .	99 55	99-75
4 2/3% srebrna renta . . .	99 50	99-70
4 1/3% avstr. kronska renta . . .	99 45	99-65
4% zlata . . .	119 15	119-35
4% ogrska kronska . . .	97 95	98-15
4% zlata . . .	118 05	118-25
4 1/3% posojilo dežele Kranske . . .	100-75	
4 1/3% posojilo mesta Spiljet . . .	100-25	101-25
4 1/3% Zadej . . .	100- . . .	100- . . .
4 1/3% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	100- . . .	100-90
4 1/3% češka dež. banka k.o. . .	100- . . .	100-25
4% ž. o. . .	100- . . .	100-30
4 1/3% zst. pisma gal. d. hip. b. . .	101-50	101-75
4 1/3% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . .	105-70	106-70
4 1/3% zst. pisma Innerst. hr. . .	101- . . .	102- . . .
4 1/3% ogrske cen. dež. hr. . .	100-50	101-20
4 1/3% z. pis. ogr. hip. ban. . .	100-10	101-10
4 1/3% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr. . .	100- . . .	101- . . .
4 1/3% obl. češke ind. banke . . .	100-50	101- . . .
4% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98-50	
4% prior. dol. žel. . .	99-80	100- . . .
3% juž. žel. kup. 1/1 . . .	297-90	299-90
4 1/3% avst. pos. za žel. p. o. . .	101- . . .	101-90

Srečke.

Srečke od l. 1854 . . .	150-75	151-75
" " 1860/1 . . .	181- . . .	183-50
" " 1864 . . .	258- . . .	262- . . .
" tizske . . .	166-50	168-50
" zem. kred. I. emisije . . .	295- . . .	303-50
" " II. . .	289- . . .	293- . . .
" ogr. hip. banke . . .	265- . . .	269- . . .
" srbske à frs. 100- . . .	88- . . .	91-80
" turške . . .	125-40	128-40
Basilika srečke . . .	21-10	22-10
Kreditne . . .	464- . . .	475- . . .
Inomske . . .	81- . . .	85- . . .
Krakovske . . .	78- . . .	83- . . .
Ljubljanske . . .	67- . . .	72- . . .
Avst. rud. križa . . .	52- . . .	54- . . .
Ogr. Rudolfove . . .	28-85	29-85
Rudolfove . . .	70- . . .	77- . . .
Salcburške . . .	77- . . .	80-50
Dunajske kom. . .	502- . . .	513- . . .
Delnice . . .		
Južne železnice . . .	80- . . .	81- . . .
Državne železnice . . .	638-50	639-50
Austr.-ogrsko bančne delnice . . .	1604- . . .	1614- . . .
Austr. kreditne banke . . .	644-50	645-50
Ogrske . . .	764- . . .	765- . . .
Zvonošenske . . .	249- . . .	251- . . .
Premogokop v Mostu (Brix) . . .	634-50	635-50
Alpinski montan . . .	408-25	419-25
Praške žel. in dr. . .	1897- . . .	1907- . . .
Rima-Murányi . . .	477- . . .	479- . . .
Trovovlske prem. družbe . . .	361- . . .	368- . . .
Austr. orožne tovr. družbe . . .	465- . . .	467- . . .
Češke sladkorne družbe . . .	155- . . .	159- . . .
Vafute . . .		
Č. kr. cekin . . .	11-35	11-39
20 franki . . .	19-09	19-11
20 marke . . .	23-49	23-57
Sovereigns . . .	23-98	24-06
Marke . . .	117-40	117-60
Češki bankovci . . .	96-05	95-25
Rublji . . .	253-50	254-50
Darij . . .	484- . . .	5- . . .

Zmene cene v Budimpešti.

Dne 21. marca 1904.

Termin.

Pšenica za april . . . za 50 kg K 824
" " okt. 1903 . . . " 50 " 823
Rž " april . . . " 50 " 657
Koruz " maj 1904 . . . " 50 " 529
Oves " maj . . . " 50 " 548

Efektiv.

2%, vin. višje.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 306 m. Srednji uravni vlak 756-0 mm

Mesec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebes
18. 9. zv.	736 8	7 4	sr. jug	oblačno	
19. 7. zj.	737 2	4 1	sl. jvzhod	meglja	
20. 2. pop.	736 5	10 0	sl. sever	oblačno	
" 9. zv.	737 6	8 1	sl. svzhod	oblačno	
20. 7. zj.	738 6	3 3	sl. svzhod. del. oblač.		
2. pop.	737 9	13 0	sr. jvzhod	pol. oblač.	

Srednja temperatura petka in sobote 86° in 74° — normale: 40° in 42°. — Mokrina v 24 urah: 0 mm in 0 mm.

Anton Petróvič, c. kr. rač. revident naznanja v svojem ter v imenu svoje rodbine kakor tudi v imenu svojih sestra Marie omož Petrič in Ane Suzane Petróvič, učiteljice v Smledniku, tužnim srecem prežalostno vest, da je včeraj ob pol 9. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, previdea s vetrovajstvom zamrla naša predoba teta, gospodična.

Jožefa Kralj

zasebnica

v 70. letu svoje starosti.

Pogreb predrage ranjke vršil se bode v torki, dne 22. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Cerkvene ulice št. 1.

Predrago ranjko priporočamo v molitev in prijazen spomin.

Sv. maše zadužnice brale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, 21. marca 1904.

Mesto vsakega drugačega naznala.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Namesto posebnega oznanila.

Rodovina Jožef Beniger naznana lastnem imenu in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem pr. žalostno vest o smrti svoje iskreno ljubljene hčere oziroma sestre, gospodice

Kristine Beniger

ki je danes, 19. t. m. ob 1/2. uri popoldne po dolgem težkem trpljenju, previdena s sv. zakramenti v 16. letu svoje dobe mirno v Gospodino zaspala.

Zemeljski ostanki predrage pokojnice se bodo v ponedeljek, 21. t. m., ob 5. uri popoldne v hiši žalosti, na Mestnem trgu štev. 24 slovensko blagoslovili in nato prenesli na pokopališče k Sv. Kristofu in tamkaj položili v lastni grob.

Zadušne maše se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, 19. marca 1904.

Pogrebni zavod Fr. Doberleta.

Lepo stanovanje se odda za 1. maj. 357-37

J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

Ker bivam sedaj v Ameriki prodam iz proste roke

hišo z vrtom
na Studencu (Igu) pri Ljubljani.
Naslov in ceno pove upravnito "Slov. Naroda". 710-6

Zive ribe
(postrvi, karpe)
ima vedno v zalogi trgovina delikates

J. C. Praunseiss
vinarna, Glavni trg.
Razglas.

761-2

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana se daje na znanje, da bodo

računi o prejemkih in troških

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada mešč. Imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. regulačnega zaklada,
6. 3% posojilnega zaklada,
7. loterijsko-posojilnega zaklada,
8. mestnega vodovoda,
9. mestne klavnice in
10. mestne elektrarne

za leto 1903 od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajnjem mestnem knjigovodstvu občanom na vpogled.

Pri pretresanju in končni rešitvi teh računov vzel bode občinski svet morebitne opazke o njih v prevdarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 12. marca 1904.

c. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

vejaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzen-f ste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Kain-Trbiž, v Steyr, v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solno - ad, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Bregenc, Curih, Genove, Pariz, čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direkti voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri 10 ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direkti vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). — PROGA V NOVOMESTO IN V KOČEVJE. Osobi vlaki: Ob 7. uri 17